

Glisno — okolica, gm. Lubniewice, pow. Sulęcín

M.: w pobliżu nieistniejącej leśniczówki. **Ok.:** przypadkowe znalezisko powierzchniowe. **L.:** 1 moneta.

Brandenburgia, denar 1315–1318, H.-D.Dbg 167, Bft II. 557, w. 0,56 g.

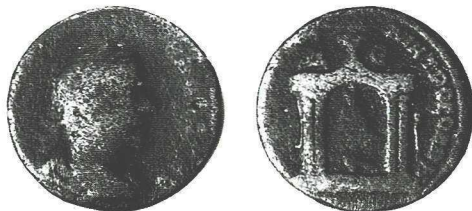
Ryc. 1. Glisno. Denar brandenburski. Skala 1:1

Zbigniew Bartkowiak

Jasienica Górna, gm. i pow. Nysa

M.: nowy budynek parafialny. **Ok.:** przy rozbiórce starego budynku. **L.:** 1 moneta.

Cesarstwo Rzymskie, Trebonianus Gallus (251–253), duży brąz, m. Antiochia Kank. 42, GIC 4350, BMC 654, $\varnothing$ 27,5–28,4 mm, w. 13,9 g.

Ryc. 2. Jasienica Górna. Duży brąz Trebonianusa Gallusa. Skala 1:1

Zbigniew Bartkowiak

Pień, gm. Dąbrowa Chełmińska, pow. Bydgoszcz

M.: stanowisko 1, grodzisko wczesno- (połowa X–XII w.) i późnośredniowieczne (1 ćwierć XV w.), wykop 4/05, warstwa IIg. **D.:** sierpień 2005 r. **Ok.:** w trakcie badań archeologicznych prowadzonych przez dr. hab. D. Polińskiego, dr. A. Janowskiego, podczas eksploracji nawarstwień kulturowych. **L.:** 1 moneta, nr inw. 112/05. **Zb.:** Instytut Archeologii UMK w Toruniu.

Śląsk, Opole, Bolesław IV (1400–1437), halerz brakteatowy
 Ukoronowany orzeł w lewo (heraldycznie w prawo) o prostym korpusie. Skrzydła łukowato wygięte do góry, w każdym z nich po 3 pióra. Ogon kotwicowaty.
 srebro, w. 0,23 g, $\varnothing$ 14,2 mm.
 Fbg II nr 484; Paszkiewicz nr 31b.

2. **M.:** jw., warstwa II. **D.:** jw. **Ok.:** jw. **L.:** 1 żeton, nr inw. 207/05. **Zb.:** jw.

Niemcy, Norymberga, XV w.

Aw. Rozeta otoczona przemiennie trzema koronami zakończonymi pierścieniami i trzema liliami. W otoku między perełkowymi obwódkami napis EVON[.]VONE EVONE EVONE

Rw. Jabłko królewskie w trzech podwójnych łukach. Po bokach łączeń pierścienie. W otoku między perełkowymi obwódkami napis poprzedzony koroną OVEN OVEN OVEN OVEN

miedz, w. 1,65 g, $\varnothing$ 24 mm, w górnej prawej części od strony aw. otwór o $\varnothing$ 3 mm
 Neumann nr 32472-73 odm.

Ryc. 3. Pień. Halerz brakteatowy Bolesława IV. Liczman norymberski. Skala 1:1

3. **M.:** stanowisko 9, cmentarzysko średniowieczne i nowożytnie, wykop 1/05, grób 3/05. **D.:** jw. **Ok.:** w trakcie badań archeologicznych prowadzonych przez dr. hab. D. Polińskiego, mgr A. Drozd, dr A. Janowskiego, podczas eksploracji grobu, pod zuchwą. **L.:** 1 moneta, nr inw. 6/05. **Zb.:** jw.

Polska, Jan Olbracht (1492–1501), półgrosz koronny, 1492-ok. 1498, men. Kraków
 srebro, w. 0,53 g, $\varnothing$ 18 mm
 Str. tabl. XXXIV/c; Kub. II typ I, aw. 2, rw. 1

Ryc. 4. Pień. Półgrosz Jana Olbrachta. Półtorak Zygmunta III. Skala 1:1

4. **M.:** jw., grób 5/05. **D.:** jw. **Ok.:** jw., w ustach. **L.:** 1 moneta, nr inw. 13/05. **Zb.:** jw

Polska, Zygmunt III (1587–1632), 1 1/2 grosza koronnego, 1626, men. Bydgoszcz, h. Półkozic

Srebro, w. 0,54 g, $\varnothing$ 19 mm

Musiałowski s. 68, typ I/Z4, nr 16 odm.; Kop. Sk. 872

Adam Musiałowski

Wenecja, gm. i pow. Żnin

M.: rejon zamku. **D.:** po r. 2000? **Ok.:** znalezisko przypadkowe. **L.:** 1 moneta. **Zb.:** Zamek Królewski w Warszawie.

Polska, Władysław III Warneńczyk (1434–1444), denar, m. Kraków, Kub. II/2, ø ok. 11 mm, w. 0,20 g.

Ryc. 7. Wenecja. Denar Władysława Warneńczyka. Skala 1:1

Michał Zawadzki

Wleń, gm. loco, pow. lwówecki, woj. dolnośląskie

M.: Zamek, wykop IV, j. s. 68. **D.:** 2005 r. **Ok.:** badania archeologiczne prowadzone przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego pod kierunkiem prof. Jerzego Piekalskiego. **L.:** 3 monety. **Zb.:** Gabinet Numizmatyczno-Sfragistyczny Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu.

1. *Śląsk(?)*, Brakteat, 2. połowa XIV lub I. ćw. XV w.

Klamra zbliżona do litery B, lecz niedomknięta, z kulką w środku i z drugiej strony osi. Wał otokowy średnio masywny, w. 0,24 g (0,51 g przed oczyszczeniem), ø 15,6 mm

2. *Czechy, Waclaw IV (1378–1419)*, grosz praski, men. Kutna Hora (ok. 1400–1419)

Znaki międzywyrazowe legendy rewersu: ✠ [...] ✠ [...]

Hána typ XIII–XV, w. 2,40 (2,87) g, ø 27,4 mm

3. *Hr. Schaumburg(?)*, *Otto IV (1533–1597)*, ok. 1539 (?) lub *biskupstwo Chur(?)*, *Jan IV Flug v. Aspermont (1601–1627)?* Schüsselpfennig jednostronny

Av. Słabo czytelny zarys tarczy herbowej i herbu — liść pokrzywy? lub herb Aspermontów? Saurma-Jeltsch 1673 (771)? 3157 (1692)?, ok. 3/4 monety, w. 0,14 (0,16) g, ø 14,1 mm

Moneta uszkodzona, wyszczerbiona, nieczytelna.

Ryc. 8. Wleń. Brakteat (moneta nr 1). Skala 1:1

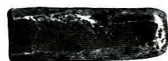
Barbara Butent-Stefaniak, Borys Paszkiewicz

ZNALEZISKA MONET ZAREJESTROWANE W INSTYTUCIE ARCHEOLOGII I ETNOLOGII PAN,
CZ. 3

Podeblocie, gm. Trojanów, pow. Garwolin

M.: „niedaleko grodu, na osadzie”. **D.:** przed 2003 r. **Ok.:** znalezione na powierzchni. **L.:** 1 sztabka srebrna. **Zb.:** u znalazcy.

Koniec srebrnej sztabki o przekroju kwadratowym z zaoblonymi krawędziami o wymiarach 21 × 7 mm, waga 6,71 g.

Ryc. 9. Podeblocie. Sztabka srebrna. Skala 1:1

Łekno, gm. i pow. Wągrowiec

M.: Na północ od miejscowości, między jez. łekieńskim a drogą na Brzeźno. **D.:** 2005 r. **Ok.:** moneta znaleziona na powierzchni. **L.:** 1 moneta. **Zb.:** u znalazcy.

Frankonia, men. Wormacja, denar z czasów Ottona III (983–1002), w. 0,94 g, ø 16 mm, Dbg 844a; DMG 34, Salmo 76:45. Av. Krzyż równoramienny z punktami i pastorałem pomiędzy ramionami, obwódka perełkowa, legenda nieczytelna, Rv. Kapliczka z krzyżem na zwieńczeniu i kółkiem w środku, obwódka perełkowa, legenda [VVOR]MA[TIA]

Ryc. 10. Łekno. Denar Ottona III. Skala 1:1

Zagórzyn, gm. Blizanów, pow. Kalisz

M.: „w miejscu znalezienia skarbu solidów”. **D.:** 2004 r. **Ok.:** moneta znaleziona na powierzchni. **L.:** 1 moneta. **Zb.:** u znalazcy.

Saksonia? Denar Ottona i Adelajdy lub jego naśladownictwo, w. 1,45 g, ø 19 mm, Hatz III.7a (983/4 – ok. 995)¹. Av. Krzyż równoramienny z OODD między ramionami, obwódka ciągła, pomyłona legenda +DIIGR[ARE]XA, Rv. Kapliczka z krzyżem na zwieńczeniu, obwódka ciągła, legenda TΘΘAHL[AT]

Ryc. 11. Zagórzyn. Denar Ottona i Adelajdy. Skala 1:1

Kuchary Żydowskie, gm. Sochocin, pow. Płońsk

M.: na polu ornym, nad strumieniem, około 1 km na południe od wsi. **D.:** przed 2004 r. **Ok.:** znalezione na powierzchni. **L.:** 7 monet. **Zb.:** u znalazcy.

Polska, Jan Kazimierz, szeląg kor. r. ?
Królestwo Polskie, 10 gr. 1839, 5 gr. (2) 1826, 1840.
Rosja, Aleksander II, 3 (?) kop. 1860.
III Rzesza Niemiecka, 10 fenigów 1940, 5 fenigów 1940.

¹ Datowanie wg P. Ilischa, *Überlegungen zur Datierung der Otto-Adelheid-Pfennigen der Stufen Hatz II, III und IV*, WN XLIX, 2005, z. 1 (179), s. 45.

Poganówko, gm. Nakomiady, pow. Kętrzyn

M.: na polu ornym przy drodze do Nakomiad. **D.:** 2001 r. **Ok.:** w trakcie badań powierzchniowych AZP. **L.:** 1 moneta. **Zb.:** Instytut Archeologii UW.

Prusy, Fryderyk Wilhelm III, men. Berlin, 1 fenig 1828. Bft. 3527.

Budy, gm. Zabłudów, pow. Białystok

M.: na terenie gajówki, na placu za stacją. **D.:** 2000 r. **Ok.:** w trakcie prac porządkowych. **L.:** 1 moneta. **Zb.:** u znalazcy.

Polska, Księstwo Warszawskie, 3 gr. 181x.

Pieńki Zakopce, gm. Michałów, pow. Białystok

M.: na drodze w lesie, ok. 1 km na północ od wsi. **D.:** 2001 r. **Ok.:** w trakcie spaceru. **L.:** 1 moneta. **Zb.:** u znalazcy.

Rosja, Mikołaj I, 1 kop. 1852.

Wielgolas, gm. Obryte, pow. Pułtusk

M.: w lesie, przy drodze Obryte-Toplica. **D.:** 2000 r. **Ok.:** nieznane. **L.:** 1 moneta. **Zb.:** u znalazcy.

Rosja, Aleksander II, 1 kop. 1861.

Kaszewiec, gm. Różan, pow. Maków Mazowiecki

M.: na polu ornym, między lasem a drogą na Białobrzegi. **D.:** 2000 r. **Ok.:** nieznane. **L.:** 1 moneta. **Zb.:** u znalazcy.

Rosja, Mikołaj II, 10 kop. 1906.

Mateusz Bogucki

WYKAZ SKRÓTÓW

- M. — MIEJSCE ZNAJEZIENIA
D. — DATA ZNAJEZIENIA
OK. — OKOLICZNOŚCI, OSOBA ODKRYWCY
L. — LICZBA ZNAJEZIONYCH MONET
KOM. — KOMENTARZ
ZB. — ZBIÓR

AKS — P. ARNOID, H. KÜTHMANN, D. STEINHILBER, *Grosser deutscher Münzkatalog von 1800 bis heute*, München 1971

Bft — E. Bahrfeldt, *Die Münzen- und Medaillen-Sammlung in der Marienburg*, t. I–VII, Danzig-Königsberg 1901–1929

- Bft II — E. Bahrfeldt, *Das Münzwesen der Mark Brandenburg von den ältesten Zeiten bis zum Anfange der Regierung der Hohenzollern*, t. I, Berlin 1889 (reed. Leipzig 1980)
- BMC — H. Mattingly, R. A. G. Carson, *Coins of the Roman Empire in the British Museum*, vols I–VI, London 1923–62
- Dbg — H. Dannenberg, *Die deutschen Münzen der sächsischen und fränkischen Kaiserzeit*, Berlin 1894 [1967]
- DMG — B. Kluge, *Deutsche Münzgeschichte von der späten Karolingerzeit bis zum Ende der Salier (ca. 900 bis 1125)*, Sigmaringen 1991
- Fbg — F. Friedensburg, *Die schlesischen Münzen des Mittelalters*, Breslau 1931
- Fbg Slg — *Versteigerungskataloge der Sammlungen von Emil Bahrfeldt (Versteigerung 1921) und Ferdinand Friedensburg (Versteigerung 1924)*, Leipzig 1984 (reed.)
- Fbg. II — F. Friedensburg, *Monety śląskie średniowiecza. Tablice*, Warszawa 1968
- GIC — D. R. Sear, *Greek Imperial Coins and their values*, London 1982
- Hána — J. Hána, *Pražské groše Václava IV. z let 1378–1419*, Klatovy 2003
- Hatz — V. Hatz, *Zur Frage der Otto-Adelheid-Pfennige. Versuch einer Systematisierung auf Grund des schwedischen Fundmaterials*, [w:] *Commentationes de nummis saeculorum IX–XI in Suecia repertis*, Bd. 1, Stockholm 1961, s. 105–144
- H.-D.Dbg — H.-D. Dannenberg, *Die Denare der Nachbarn Brandenburgs im 13. und 14. Jahrhundert. Anhalt, Sachsen-Wittenberg mit Brehna, Magdeburg. Typenkatalog, Prägezeiten, historische Zusammenhänge*, Berlin 2000
- Kank. — B. R. Kankelfitz, *Römische Münzen von Pompejus bis Romulus. Katalog mit aktuellen Marktpreisen*, Augsburg 1991
- Kop. Sk. — E. Kopiccki, *Ilustrowany skorowidz pieniędzy polskich i z Polską związanych*, Warszawa 1995
- Kub. — S. Kubiak, *Monety pierwszych Jagiellonów (1386–1444)*, Wrocław 1970
- Kub. II — S. Kubiak, *Monety koronne z drugiej połowy XV w. (1447–1506)*, WN XLII, 1998, z. 3–4, s. 117–181
- Musiałowski — A. Musiałowski, *XVII-wieczny skarb z Gzina, gm. Dąbrowa Chełmińska. Przyczynek do typologii półtoraków koronnych Zygmunta III Wazy*, Rocznik Muzeum w Toruniu XI/2002
- Neumann — J. Neumann, *Beschreibung der bekanntesten Kupfermünzen*, Prag 1858–1865 (reed. New York-London-Leipzig 1965–1966)
- Paszkievicz — B. Paszkievicz, *Pieniądz górnośląski w średniowieczu*, Lublin 2000
- RIC — *Roman Imperial Coinage*, t. I–IX, London 1923–1967
- Salmo — H. Salmo, *Deutsche Münzen in vorgeschichtlichen Funden Finnlands*, Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirja, t. 47, Helsinki 1948
- Saurma-Jeltsch — H. von Saurma-Jeltsch, *Die Saurmasche Münzsammlung deutscher, schweizerischer und polnischer Gepräge von etwa dem Beginn der Groschenzeit bis zur Kipperperiode*, Berlin 1892 (reed. Berlin 1982)
- Str. — K. Stronczyński, *Dawne monety polskie dynastii Piastów i Jagiellonów*, Piotrków 1883–1885 (reed. 2005)
- Vossb. — F. Vossberg, *Geschichte der preussischen Münzen und Siegel*, Berlin 1943 (reprint Leipzig 1970)
- W. — E. Waschinski, *Brakteaten und Denare des Deutschen Ordens*, Frankfurt a. M. 1934; *Brakteaten und Denare des Deutschen Ordens. Nachträge*, Deutsche Münzblätter, R. LVI, 1936, s. 82–86, 108–112